

แนวทางการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

นครศรีธรรมราช เขต 3

ยุทธิพร เพชรจันทร์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

**A GUIDELINE IN DEVELOPING THE PERSONNEL
IN BASIC EDUCATIONAL INSTITUTIONS
UNDER NAKHON SI THAMMARAT
EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 3**

YUTHIPORN PETCHJAN

**Presented in Partial Fulfillment of the Requirement for the Master
of Education Degree in Educational Administration
Nakhon Si Tammarat Rajabhat University
Academic Year 2007**

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

ผู้วิจัย

นายยุทธิพร เพชรจันทร์

สาขา

การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาคะกาญจน์)

กรรมการ

(ดร. สุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ)

คณะกรรมการสอบ

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรวัฒน์ จงจิตร ศิริจิรกาล)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาคะกาญจน์)

กรรมการ

(ดร.สุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ)

กรรมการ

(ดร.กิตติกร ช่วยหนู)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาคะกาญจน์)

(อาจารย์อำพล ศิริพันธ์)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ผู้อำนวยการส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

วันที่ 25 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2550

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องงานวิจัย	แนวทางการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
ผู้วิจัย	นายยุทธิพร เพชรจันทร์
สาขา	การบริหารการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2549 จำนวน 285 คน กลุ่มตัวอย่าง 166 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้วิธีสังเคราะห์จากการระดมความคิดเห็น (Focus Group) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สภาพของการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ามีการดำเนินการอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการสำรวจความต้องการการพัฒนาบุคลากรมีการดำเนินการมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การพัฒนาบุคลากร และด้านการประเมินผลการพัฒนาบุคลากรมีการดำเนินการน้อยที่สุด

ปัญหาการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยด้านการประเมินผลการพัฒนาบุคลากรมีปัญหามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการดำเนินการพัฒนาบุคลากร และด้านการสำรวจความต้องการการพัฒนาบุคลากรมีปัญหาที่น้อยที่สุด

แนวทางการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการสำรวจความต้องการการพัฒนาบุคลากร มีการสำรวจอย่างจริงจังตั้งแต่ต้นปี นำข้อมูลการสำรวจมาจัดทำโครงการรองรับ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การพัฒนาบุคลากร มีการนำผลการสำรวจความต้องการพัฒนามากำหนดวัตถุประสงค์ เน้นด้านทักษะและเทคนิคใหม่ๆ ที่ใช้ได้จริงในการปฏิบัติงาน บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการกำหนดรูปแบบในการพัฒนา บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบ รูปแบบการพัฒนาสอดคล้องกับความต้องการและวัตถุประสงค์ ด้านการดำเนินการพัฒนาบุคลากร มีการสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญของการพัฒนา พัฒนาบุคลากรตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ด้านการประเมินผลการพัฒนาบุคลากร มีการตั้งเกณฑ์การประเมินไว้ให้บุคลากรพัฒนาไปสู่เกณฑ์ที่กำหนด มีการประเมินผลอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและมีการนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาบุคลากรในครั้งต่อไป

ABSTRACT

The Title	A Guideline in Developing the Personnel in the Basic Educational Institutions under Nakhon Si Thammarat Educational Service Area Office 3
The Author	Mr. Yuthiporn Petchjan
Program	Educational Administration
Thesis Chairman	Assistant Professor Dr. Werayut Chatakan
Thesis Advisor	Dr. Surapong Uasiripornrit

The objective of This research is to study the rationales, the problems ,and the guidelines in developing the personnel in the basic educational institutions under Nakhon Si Thammarat Service Area Office 3, Nakhon si thammarat. The subject used in this research is consists of 285 school administrators of the basic educational institutions in the academic year 2549, and 166 persons in the sample group. The tool used to compile the data is composed of the proportional questionnaire, the data analysis estimation, the percentage, the standard deviation and the synthesis based on the focus group. The outcome of this research is as follows :-

The personnel development in the educational institutions is found out to be in a high level. The aspect of surveying the personnel's needs is most carried out , followed by the aspect of regulating the objectives of developing the personnel and the aspect of the evaluation of the development result of the personnel development is least carried out.

The problems in developing the personnel in the basic institutions are found out to be in a very low level in every aspect. The most common problems are found in the aspect of the evaluation of the personnel development and the fewest problems are found in the aspect of surveying the personnel's needs.

The guideline of personnel development in the basic educational institutions in the aspect of surveying the personnel's needs has been seriously carried out since the very beginning of the academic year. The compiled data are then employed to make a project to tackle the performance. The result of surveying the personnel's needs is used to regulate the objectives of the development, focusing on skills and new techniques which will be actually used in the work performance. The personnel have had an important role in regulating the objectives and the scope of the development, which has to be relevant to the objectives and the needs of personnel. The awareness of the development has been raised among the personnel in order to make them realize the importance of the development. The evaluation standard is set up to lead the development to the regulated objectives. The evaluation is systematically and constantly conducted. The outcome of the evaluation will be used to improve and develop the personnel in the future.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จได้ด้วยการให้ความรู้ ความช่วยเหลือและการให้คำแนะนำอย่างดียิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระยุทธ ชาทะกาลุจน์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา ดร.สุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์ กรรมการที่ปรึกษา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ นายปรีชา อังศุชวาลวงศ์ หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาบุคลากร กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ดร.ประยงค์ ชูรัักษ์ ศึกษาพิเศษชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 และนางปราณี ฤกษ์ดีกุล ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านคลองดิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย และเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามการวิจัย ทำให้ได้ข้อมูลซึ่งเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการทำการวิจัยในครั้งนี้

ประโยชน์และคุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่คุณอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และช่วยเหลืออย่างดียิ่ง

ยุทธิพร เพชรจันทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากร	13
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร	13
บทบาทครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.....	32
ขั้นตอนการพัฒนาบุคลากร	34
การจัดกลุ่มสนทนา.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	65
วิธีสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66

การวิเคราะห์ข้อมูล	67
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	99
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	99
วิธีดำเนินการวิจัย.....	99
สรุปผลการวิจัย.....	101
อภิปรายผลการวิจัย.....	105
ข้อเสนอแนะ	112
บรรณานุกรม	115
ภาคผนวก.....	121
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	122
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	124
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	126
ประวัติผู้วิจัย	140

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา..... 64
2	แสดงจำนวนร้อยละของสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง วุฒิการศึกษา วิชาเอก การรับการอบรม หน่วยงานที่จัดอบรม จำนวนโครงการ และการดำเนินงานโครงการ 71
3	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการพัฒนานุเคราะห์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมและรายด้าน 73
4	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการพัฒนานุเคราะห์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ด้านการสำรวจความต้องการ การพัฒนานุเคราะห์ 74
5	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการพัฒนานุเคราะห์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ การพัฒนานุเคราะห์ 76
6	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการพัฒนานุเคราะห์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ด้านการกำหนดรูปแบบ การพัฒนานุเคราะห์ 78
7	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการพัฒนานุเคราะห์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ด้านการดำเนินการ การพัฒนานุเคราะห์ 79
8	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการพัฒนานุเคราะห์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ด้านการประเมินผล การพัฒนานุเคราะห์ 81
9	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการพัฒนานุเคราะห์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมและรายด้าน..... 83

10	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ด้านการสำรวจความต้องการ การพัฒนาบุคลากร	84
11	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ การพัฒนาบุคลากร	86
12	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ด้านการกำหนดรูปแบบ การพัฒนาบุคลากร	88
13	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ด้านการดำเนินการ การพัฒนาบุคลากร	90
14	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ด้านการประเมินผล การพัฒนาบุคลากร	92